

VIỆN NGHIÊN CỨU
NUÔI TRỒNG THỦY SẢN I
TRUNG TÂM QUAN TRẮC
MÔI TRƯỜNG VÀ BỆNH
THỦY SẢN MIỀN BẮC

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 131/TTQT

Bắc Ninh, ngày 05 tháng 8 năm 2024

V/v: Bản tin cảnh báo mùa mưa lũ 2024 và
biện pháp bảo vệ thủy sản nuôi

Kính gửi: - Phòng Nuôi trồng Thủy sản – Cục Thủy sản

- Sở NN & PTNT các tỉnh Thừa Thiên Huế, Quảng Trị, Quảng Bình, Hà Tĩnh, Nghệ An, Thanh Hóa, Ninh Bình, Hà Nam, Nam Định, Thái Bình, Hải Phòng, Quảng Ninh, Hòa Bình, Yên Bái, Lai Châu, Điện Biên, Sơn La, Tuyên Quang, Hà Giang, Lào Cai, Cao Bằng, Thái Nguyên, Phú Thọ, Bắc Kạn, Bắc Giang, Vĩnh Phúc, Hưng Yên, Hải Dương, Bắc Ninh, Hà Nội.

Bão lũ tác động trực tiếp đến các hoạt động nuôi trồng thủy sản, gây thiệt hại lớn cho người nuôi. Những cơn mưa lớn, kéo dài làm thay đổi môi trường nuôi theo chiều hướng xấu. Những sự thay đổi này làm động vật thủy sản giảm sức đề kháng và miễn dịch hơn với các tác nhân gây bệnh có sẵn trong nước như ký sinh trùng, vi khuẩn, vi rút... từ đó dễ dẫn đến dịch bệnh và giảm hiệu quả nuôi thủy sản. Ngoài ra, mưa lũ còn phá hủy các công trình nuôi trồng như bờ ao, bể, lồng bè, đặng chắn... từ đó làm thất thoát vật nuôi ra ngoài môi trường, gây thiệt hại cho người nuôi.

Theo dự báo của Trung tâm Khí tượng Thủy văn Quốc gia, do ảnh hưởng của hiện tượng La Nina, mùa mưa bão năm 2024 ở nước ta sẽ có diễn biến phức tạp, cụ thể:

- Từ tháng 8/2024 đến tháng 9/2024, trên Biển Đông có khả năng xuất hiện khoảng từ 05-07 cơn bão/ATNĐ; trong đó có khoảng 02-03 cơn đổ bộ vào đất liền.

- Từ tháng 10-12/2024, trên Biển Đông có khả năng xuất hiện khoảng từ 04-06 cơn bão/ATNĐ; trong đó có khoảng 02-03 cơn đổ bộ vào đất liền.

- Từ tháng 9 - 11, lượng mưa ở Bắc Bộ sẽ tăng lên khoảng 10 - 30%. Từ tháng 7 - 9, lượng mưa ở Trung Bộ tăng cao hơn so với trung bình nhiều năm cùng thời kỳ khoảng từ 10 - 20% và từ tháng 10 - 12 lượng mưa có khả năng tăng từ 20 - 40%. Như vậy, mưa lớn sẽ dồn dập về cuối năm, đặc biệt là khu vực Trung Bộ, làm gia tăng nguy cơ ngập úng kéo dài, lũ lụt trên diện rộng, lũ quét, sạt lở đất ở khu vực này.

Để bảo vệ các đối tượng thủy sản nuôi, hạn chế thấp nhất tác động bất lợi của mưa lũ. Cơ sở nuôi thủy sản cần áp dụng các biện pháp sau đây để ổn định môi trường nuôi, bảo vệ thủy sản nuôi và tài sản và tính mạng con người:

Đối với vùng nuôi tôm

- Đối với tôm nuôi đã đạt kích cỡ thương phẩm: Thu hoạch tôm nuôi trước mùa mưa lũ.

- Đối với tôm nuôi chưa đạt kích cỡ thương phẩm:
- + Tăng cường gia cố, tu sửa bờ ao, cống lấy nước để hạn chế hư hỏng, sạt lở do mưa lũ làm thất thoát sản phẩm nhất là khu vực nuôi tôm trên cát (khu vực chịu ảnh hưởng trực tiếp của bão từ biển đổ vào). Thường xuyên theo dõi, cập nhật dự báo thời tiết để có biện pháp thu hoạch trước khi lũ lụt xảy ra.
- + Khi xảy ra mưa lũ, độ mặn của nước trong ao nuôi sẽ biến động rất mạnh. Để hạn chế hiện tượng giảm độ mặn đột ngột trong ao nuôi tôm, người nuôi phải có kế hoạch điều tiết nước: Trước khi mưa to cần phải lấy nước có độ mặn thích hợp vào ao, giữ mực nước trong ao cao nhất. Trong khi mưa nên tránh các hoạt động làm xáo trộn nước trong ao nuôi và sau khi mưa cần nhanh chóng rút bớt nước ở tầng mặt của ao bằng cách tháo các cửa phai của cống thoát.
- + Đối với các vùng nuôi đất bị chua phèn, rắc vôi quanh bờ ao trước khi mưa phòng nước trôi phèn xuống làm biến động pH ao nuôi.
- + Bước vào mùa mưa lũ, các thông số môi trường sẽ có sự biến động lớn làm cho tôm yếu, giảm sức đề kháng. Do đó, các cơ sở nuôi cần có các biện pháp phòng bệnh, nâng cao sức đề kháng cho tôm bằng cách bổ sung Vitamin, khoáng vi lượng, men tiêu hóa vào khẩu phần ăn của tôm định kỳ 10 - 15 ngày/đợt, mỗi đợt từ 5 - 7 ngày.
- + Người nuôi cần kiểm tra hoạt động của tôm nuôi và môi trường nước trước và sau mưa để có biện pháp xử lý kịp thời. Chuẩn bị máy phát điện, máy sục khí để phòng khi điện lưới bị mất.

Đối với vùng nuôi nhuyễn thể tập trung

- Thu hoạch khi nhuyễn thể nuôi đã đạt kích cỡ thương phẩm để hạn chế thiệt hại do mưa bão, lũ lụt gây ra. Đối với ngao nuôi chưa đạt kích cỡ thu hoạch tiến hành kiểm tra, tu bổ lại hệ thống đặng chắn để chống thất thoát ngao khi mực nước dâng cao. Sau mưa bão ngao thường tập trung vào các góc đặng, chắn, cần tiến hành san đều ra toàn bãi. Đối với hào nuôi chưa đạt cỡ thương phẩm cần kiểm tra và sửa chữa hệ thống giàn, bè nuôi.

- Đối với người nuôi: Tuyệt đối không ở lại chòi canh, lồng bè nuôi khi có mưa bão lớn đổ vào nhằm đảm bảo an toàn tính mạng. Theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết: mực nước lũ trên các con sông và tình hình mưa bão trên các phương tiện thông tin đại chúng để chủ động đối phó nhằm bảo vệ ngao, hào một cách có hiệu quả.

- Không nên thả giống ở thời điểm mùa mưa lũ.

Đối với vùng nuôi cá trong ao

- Thu hoạch thủy sản nuôi khi đạt kích cỡ thương phẩm.
- Trước mùa mưa lũ: Kiểm tra và tu bổ lại bờ ao cho chắc chắn, bờ ao nên cao

hơn mực nước cao nhất hàng năm 0,5 m. Kiểm tra hệ thống xả tràn cho ao nuôi. Chuẩn bị lưới, đăng chắn, cọc tre để cắm khi nước tràn hoặc vỡ bờ tránh thất thoát cá nuôi. Khơi thông dòng chảy ở các sông, mương xung quanh ao để việc thoát nước được dễ dàng. Chuẩn bị máy bơm nước chống ngập khi cần thiết (chuẩn bị thêm máy phát điện nếu có đề phòng điện lưới bị mất). Phát quang cây xung quanh bờ ao để hạn chế cành, lá cây rơi xuống ao làm ô nhiễm ao nuôi khi có bão lũ, đồng thời phòng khi gió lớn gây đổ cây vỡ bờ ao. Rải vôi bột xung quanh bờ ao với lượng khoảng 1-2 kg/100 m² để ổn định pH cho ao nuôi có mưa lũ.

- Khi mưa lớn kéo dài, nước ao nuôi sẽ bị đục và pH bị giảm đột ngột nên bón vôi cho ao, đằm nuôi với liều lượng 0,7 - 1,0 kg/100 m³ nước để ổn định pH nước và làm giảm độ đục của nước ao.

- Sau bão lũ, khi phát hiện cây đổ, lá rụng, xác chết gia súc gia cầm ở các khu vực xung quanh đổ xuống ao cần thu gom, loại bỏ ra khỏi ao, tránh làm cho môi trường nước bị ô nhiễm.

- Ngoài ra, môi trường ao nuôi sẽ có những biến động đột ngột, mưa làm rửa trôi phèn, các chất hữu cơ, độc tố tích tụ từ bờ xuống ao cá làm môi trường nước trong ao nuôi cá luôn biến động. Đây là những nguyên nhân làm cho cá dễ mắc cảm với mầm bệnh, các tác nhân gây bệnh như vi khuẩn, vi rút, ký sinh trùng có trong môi trường nước có điều kiện thuận lợi để phát triển và gây bệnh cho cá nuôi. Do đó, cần thực hiện các biện pháp phòng và trị bệnh trong mùa mưa bão, lũ, lượ như bổ sung Vitamin vào thức ăn cho cá để tăng cường sức đề kháng. Chủ động xử lý môi trường nước bằng vôi bột với lượng 2-3 kg/100 m³ nước ao hoặc một số hóa chất được phép sử dụng trong nuôi thủy sản (như TCCA, BKC, Chlorine,...) theo đúng liều lượng hướng dẫn của nhà sản xuất để khử trùng nước ao nuôi, phòng bệnh cho thủy sản nuôi.

- Điều chỉnh lượng thức ăn khi có mưa bão/ thay đổi thời tiết để hạn chế ô nhiễm môi trường, tránh lãng phí.

Đối với cá nuôi lồng trên sông/hồ

- Tiến hành thu hoạch khi cá nuôi đạt kích cỡ thương phẩm trước mùa mưa lũ.
- Kiểm tra lại lồng bè, gia cố lại hệ thống dây neo, phao lồng và di chuyển vào nơi có dòng chảy nhẹ để tránh mưa lũ làm hỏng lồng. Mực nước và tốc độ dòng chảy ở các sông, suối sẽ tăng lên khi có mưa lũ. Do đó, ở những nơi có dòng chảy lớn cần dùng tấm chắn, bạt che chắn phía trước lồng nuôi làm giảm dòng chảy trực tiếp vào lồng, ngăn chặn các vật rắn, gỗ làm hư hỏng lồng gây thất thoát cá ra ngoài.
- Song song với việc phòng chống lũ lụt, người nuôi cần thực hiện các biện pháp phòng và trị bệnh trong mùa mưa lũ như bổ sung Vitamin vào thức ăn cho cá để tăng cường sức đề kháng, treo túi vôi trước dòng chảy để phòng bệnh cho cá, thường xuyên vệ sinh lồng sạch sẽ, thông thoáng để thoát nước. Hạn chế cho ăn khi có mưa bão để hạn chế ô nhiễm môi trường, tránh lãng phí.

- Chuẩn bị thuyền máy, phao cứu sinh hỗ trợ khi cần thiết. Không ở lại lồng bè nuôi khi có mưa lũ lớn nhằm đảm bảo an toàn tính mạng con người. Có kế hoạch sơ tán dụng cụ thiết bị, vật tư, thức ăn... Theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết: mực nước lũ trên các con sông và tình hình mưa bão trên các phương tiện thông tin đại chúng để chủ động đối phó nhằm bảo vệ thủy sản nuôi một cách có hiệu quả.

Đối với vùng nuôi cá nước lạnh

- Thu hoạch thủy sản nuôi khi đạt kích cỡ thương phẩm.

- Trước mùa mưa lũ: Kiểm tra và tu bổ lại bờ ao/bể nuôi. Kiểm tra hệ thống xả tràn cho ao/bể nuôi. Chuẩn bị lưới, đặng chắn, cọc tre để cắm khi nước tràn hoặc vỡ bờ tránh thất thoát cá nuôi. Bổ sung Vitamin vào thức ăn cho cá để tăng cường sức đề kháng.

- Khi xuất hiện mưa lớn: ngừng cấp nước trực tiếp từ nguồn để hạn chế vật chất lơ lửng, rác thải vào ao/bể nuôi ảnh hưởng trực tiếp đến cá nuôi và môi trường nước nuôi. Thường xuyên kiểm tra các thông số môi trường nước, đặc biệt là độ pH nước nuôi và điều chỉnh tăng pH bằng cách bón vôi trong trường hợp độ pH giảm xuống mức dưới 6.

- Sau mưa lớn, chủ động xử lý môi trường nước bằng vôi bột với lượng 2-3 kg/100 m³ nước hoặc một số hóa chất được phép sử dụng trong nuôi thủy sản (như TCCA, BKC, Chlorine...) theo đúng liều lượng hướng dẫn của nhà sản xuất để khử trùng nước ao nuôi, phòng bệnh cho thủy sản nuôi.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Lưu VT.

TRUNG TÂM QUAN TRẮC MÔI TRƯỜNG VÀ BỆNH THỦY SẢN MIỀN BẮC

PHÓ GIÁM ĐỐC
Nguyễn Đức Bình